

RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

Hildeward Hoenderken,
nieuwe voorzitter Raad van Beheer:

“We moeten van onze *eigen kracht uitgaan*”

Eind november 2020 trad er een geheel nieuw bestuur aan bij de Raad van Beheer. Voorzitter is dierenarts Hildeward Hoenderken. In dit artikel vertelt hij over zichzelf en over de ambities die het nieuwe bestuur heeft voor de kynologie in het algemeen en de Raad van Beheer in het bijzonder. “Hard werken aan het imago van de rashond en stimuleren dat er meer stamboomhonden gefokt worden.”

In het dagelijks leven is dierenarts Hildeward Hoenderken (43) directeur van het splinternieuwe Evidensia Dierenziekenhuis Arnhem. Het ziekenhuis zou een jaar geleden feestelijk geopend worden, toen de coronapandemie roet in het eten gooide: “Heel jammer, maar het goede eraan was dat we ons helemaal op de zorg konden focussen. Dat was nodig, want door corona was het drukker dan ooit.”

Naast zijn managementtaken als directeur houdt hij zich vooral bezig met spoedeisende hulp en veterinaire tandheelkunde – niet alleen bij honden en katten, maar ook bij exoten zoals beren, tijgers of zelfs olifanten. “Een goed gebit is van levensbelang, ook voor dieren. Een hond met een gezond gebit voelt zich veel beter.”

Hoenderken met een van zijn honden op stap: "De Foxterrier is het leukste ras dat er is."

Foxterriers

Hoenderken woont in het dorp Toldijk in de Achterhoek. "Heerlijk in de weilanden, waar ik erop uit kan met mijn honden." Hij fokt en exposeert gladharige Foxterriers, volgens hem het leukste ras dat er is: "De Foxterrier is relatief klein, maar heel stoer en evenwichtig. Zacht en lief voor mensen, en qua uiterlijk een van de meest adellijke terriers. Hij heeft een uniek karakter, is nergens bang voor, stabiel, niet nerveus. Bovendien is het een heel gezond ras, met weinig problemen. Je ziet, ik ben er echt voor gevallen..."

De liefde voor dieren heeft hij van huis uit meegekregen. Zijn ouders hadden een Basset Hound en bij zijn oudoom en -tante in Westerbork, waar hij als achtjarige logeerde, hadden ze twee Franse Bulldoggen. Eén van de twee honden ging met oom en tante mee naar de World Dog Show 1985 in Amsterdam. Hildeward mocht mee en hield het hondje in de auto op schoot. "Het was een gewone huishond, gefokt door de vermaarde fokker Arnold Hendriks. Hij kon zijn kampioenen niet op tijd voor de show naar Nederland krijgen, maar wilde toch meedoen. Dus schreef hij het hondje van mijn oudoom in. Laat dat hondje nou wereldkampioen worden!" Het was zijn eerste connectie met de hondenshowwereld.

Voorheen fokte Hildeward King Charles Spaniëls, hier poseert hij met twee pups.

Later, als student diergeneeskunde, had hij ook met de rashondenfokkerij te maken en hield zijn studentenhuis een Labrador Retriever als huishond. "Mijn eerste eigen hond was een Engelse Bulldog, later ging ik fokken met King Charles Spaniëls."

Keuren bij Dog Show Goes

In 2001 raakte hij als student diergeneeskunde betrokken bij de Dog Show Goes. Daar werden toentertijd alle honden vooraf veterinaire gekeurd. Dat was veel werk, dus daar werd een team van dierenartsen op gezet, geassisteerd door studenten. Hildeward: "De vaste ploeg studenten kon niet. Daarom werd ik als voorzitter van de Diergeneeskundige Studenten Kring benaderd om studenten te werven. Dat lukte door tijdgebrek niet meer, toen ben ik zelf maar gegaan." Hij ontmoette er keurmeester Joop Hiddes, die hem enthousiast maakte voor hondenkeuringen: "Als kind had ik al met kippen en konijnen geëxposeerd, dus ik had wel iets met keuringen. Ik ben de hele riedel aan opleidingen gaan doen: Kynologische Kennis 1 en 2, Exterieur en Beweging en de keurmeestersopleiding. Zo ben ik de kynologie ingerold. Inmiddels ben ik keurmeester voor tachtig rassen in de rasgroepen 2, 3, 6, 8 en 9."

"Ik zie vooral liefde, plezier, kennis en kunde bij rashondenfokkers"

Geen gekkies

November 2020 werd Hildeward Hoenderken samen met Els Siebel, Cor Last en Jakko Broersma benoemd in het bestuur van de Raad van Beheer. Na een heftig jaar voor de kynologie, waarin onder meer strenge overheidsregels werden opgelegd aan de fokkerij van kortsnuitige rassen en er meerdere bestuurswisselingen waren, voelden zij zich geroepen een positieve bijdrage te leveren. "We hebben de handen ineengeslagen, onze ideeën voor de kynologie op papier gezet en die aan de leden van de Raad voorgelegd. Dat viel in goede aarde."

Een belangrijk punt was dat het viertal hard wil gaan werken aan het imago van de rashond.

Hildeward: "Ik zie vooral liefde, plezier, kennis en kunde bij rashondenfokkers. Dat beeld moet veel meer naar voren komen. Nu worden zij te vaak weggezet als gekkies die honden met extreme uiterlijke kenmerken fokken. Dat klopt gewoon niet."

Een ander speerpunt van het bestuur is het stimuleren van de rashondenfokkerij. Per jaar worden er zo'n 35.000 stamboompups gefokt, terwijl de vraag de 150.000 nadert. Hildeward: "We moeten beter tegemoetkomen aan de vraag. Daar wil ik hard aan trekken, want iedereen wil immers een verantwoord gefokte hond. Daarvoor willen wij fokkers – ook zij die maar één nestje fokken – beter faciliteren, en de regeldruk verlagen."

Fokkers die normaliter maar één nestje fokken, wil Hoenderken stimuleren een nestje meer te fokken. En de grotere fokkers die meerdere nesten fokken, wil hij waar nodig uit het verdomhoekje halen. "Het zijn pertinent geen broodfokkers, maar vaak juist mensen die heel verantwoord bezig zijn en investeren in een gezonde populatie."

Ook de doorsnee hondenuitdrukkers die nooit eerder een nestje fokten,

Foto: Kynoweb/Ernst von Scheven

Hildeward is keurmeester voor zo'n tachtig rassen. Hier poseert hij met een winnaar in rasgroep 9, tijdens de Hond van het Jaar Show 2018.

Het nieuwe bestuur, met v.l.n.r. Jakko Broersma, Els Siebel, Hildeward Hoenderken en Cor Last.

hebben zijn aandacht. “We willen hen uitdagen om in ieder geval één nestje te fokken en willen hen daar ook goed bij helpen. Door te leren hoe het moet, waar je aan moet denken en blokkades weg te nemen.” Een mooi voorbeeld is volgens hem de Nederlandse Vereniging voor Stabijhoun en Wetterhoun, die een goede cursus en cursusmateriaal voor aspirant-fokkers heeft ontwikkeld.

Gezondheid op 1

Een gezonde en sociale hond staat bij dit bestuur op nummer 1. Hoenderken roemt de vele initiatieven die er op dit gebied al zijn: “Denk aan de Normenmatrix, het instrument waarmee fokkers kunnen laten zien welke relevante gezondheidsonderzoeken hun honden hebben ondergaan. Dat maakt van onze stamboom niet alleen een *afstammingsbewijs*, maar ook een *kwaliteitsbewijs*. Ik noem het een stamboom met een gouden randje.”

Ook om verwantschap en inteelt tegen te gaan wordt er van alles ondernomen, aldus Hoenderken. “Waar nodig wordt overgegaan tot variëteitskruisingen, outcross of aankeuring van *lookalikes* (honden zonder stamboom, red.) voor de fokkerij. Maar dat is nog niet alles. Er zijn voor alle rasverenigingen verenigingsfokreglementen ingesteld om fokkers bij de les te houden en voor aandachtsrassen zijn er gezondheidsonderzoeken om specifieke problemen te lijf te gaan.”

Nieuw en vooruitstrevend is volgens Hoenderken DNA-analyse met behulp van de zogeheten SNP-chip. “We kunnen dit onder meer inzetten voor afstammingscontrole, maar ook voor de bepaling van de genetische variatie in een populatie, het zichtbaar maken van mutaties die ziektes veroorzaken en *mate select*, waarmee combinaties van ouderdieren slim gemaakt kunnen worden. Hiermee lopen we voorop in de wereld.”

Uit Fairdog gestapt

Er wordt dus al heel veel gedaan aan een gezonde stamboomhond, aldus Hoenderken. “Daar moeten we trots op zijn en dat moeten we uitdragen.”

Per 1 februari 2021 stapte de Raad van Beheer uit het Fairdog-project, een samenwerking van dierenartsen, fokkers, wetenschappers, dierenbeschermers, organisaties voor buitenlandse herplaatsers en dieren-speciaalzaken, om tot een gezond en sociaal aanbod van honden in Nederland te komen. Hildeward: “Het project leverde niet op wat we ervan verwachtten. Bovendien waren er clubs bij die per definitie *tegen* de rashond zijn; daar steken we geen energie meer in. We moeten van onze eigen kracht uitgaan en ons eigen verhaal vertellen. Ook goed luisteren naar critici, maar ons niet laten gijzelen door pertinente tegenstanders van de rashond.”

Een belangrijk doel van Fairdog was de oprichting van een platform waar de consument veilig en verantwoord een pup kan aanschaffen. Volgens Hoenderken hebben de Raad van Beheer en zijn fokkers al een betrouwbaar platform. “Iedereen weet eigenlijk al dat je bij ons moet zijn om een gezonde en sociale pup aan te schaffen.”

Handhaving moet beter

Hoewel de Raad uit Fairdog is gestapt, blijft Hoenderken wel individueel met clubs als brancheorganisatie Dibevo, de Dierenbescherming en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) in gesprek over initiatieven, zolang die in het belang van de stamboomhond zijn. “We zijn blij met de resultaten van Fairfok, de voorloper van Fairdog. Daar zijn normen uitgekomen die op alle honden toepasbaar zijn. Fijn, maar dan moet er wel op die normen gehandhaafd worden. Er wordt nu bijvoorbeeld veel te weinig gedaan aan de illegale import van honden, waardoor niet alleen dieren aan het kortste eind trekken, maar ook de consument.”

Omdat de fokkers van stamboomhonden een makkelijk te controleren doelgroep vormen, aldus Hoenderken, worden zij aan tal van gezondheids- en welzijnsregels onderworpen, terwijl juist het echte probleem bij die grootschalige internationale handel zit. “Die moet worden aangepakt, want daar lapt men gezondheid en welzijn aan de laars. Als branche nemen wij onze verantwoordelijkheid, nu is de overheid aan de beurt.”

Fijne start

Door het opstappen van de zittende bestuursleden in november vorig jaar, startte Hoenderken met een klein bestuur van vier personen. Is dat niet heel veel werk? “We hebben volle portefeuilles, dat klopt. Daarom hebben we op 1 mei aanstaande verkiezingen uitgeschreven en hopen we daarna weer op volle sterkte te zijn. Toch gaat het nu best goed. We zijn een kleine ploeg met ervaren kynologen die heel efficiënt samenwerken. We kunnen het bovendien prima met elkaar vinden, ook dat geeft veel energie.” Volgens Hoenderken krijgt zijn bestuur veel positieve reacties vanuit de kynologie:

“Die waardering inspireert ons. En een geluk bij een ongeluk is dat door corona bijna alle show- en sportactiviteiten stilliggen, daar hebben we nu niet veel werk aan. Dus kunnen we ons focussen op zaken als de lancering van IT4Dogs (het nieuwe IT-systeem van de Raad van Beheer, red.) en de introductie van de Normenmatrix in mei van dit jaar. Die heeft nu onze onverdeelde aandacht. Met name Jakko Broersma en ik zijn vanuit de portefeuilles Fokkerij en Gezondheid & Welzijn druk met de Normenmatrix. We voeren veel gesprekken met rasverenigingen die van gedachten willen wisselen of advies vragen.”

De rode draad door het werk is het verbeteren van het imago van de stamboomhond. “In dat kader voeren we veel gesprekken binnen de Raad van Beheer, maar vooral ook extern met clubs als Dibevo,

Behalve hondensliefhebber is Hildeward ook een fervent vogelaar, in binnen- én buitenland.

de KNMvD, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en internationaal met de FCI. Bouwen aan een goed netwerk en daar onze visie uitdragen.”

Vogelaar

Om naast zijn drukke werkzaamheden als dierenarts/manager en bestuurder echt tot rust te komen, gaat Hildeward – liefst in zijn eentje – erop uit om vogels te spotten. In binnen- en buitenland en in de vrije natuur. “Geur, geluid en beeld op je laten inwerken, geweldig. Op Mount Kenia de Toerako en de Zilverwangneushoornvogel ontdekken; twee prachtige, zeldzame vogels. Dan klopt je hart in je keel, als je in een tropisch regenwoud oog in oog staat met zulke bijzondere vogels. Dat is een intense ervaring.” Toch blijven de honden zijn eerste liefde. De Raad van Beheer heeft als motto ‘houden van honden’. Wat betekent dat voor hem? “Voor mij is dat het zelf hebben, fokken en genieten van honden – mijn eigen pups – maar vooral ook het *samen* bezig zijn met een gedeelde hobby. Ik heb echt een aantal goede vrienden aan de kynologie overgehouden.” ■

Meer informatie over wat de Raad van Beheer en zijn rashondenfokkers en rasverenigingen allemaal doen aan verantwoorde fokkerij, vind je op www.houdenvanhonden.nl